

Genesa - Lecția 1

Istoria facerii unui nume

Genesa 1-50

Ce vom alege? Să “dăm din coate” și să luptăm pe cont propriu pentru a deveni “cineva” sau îl vom lăsa pe Dumnezeu să ne facă un nume?

SCOPUL LECȚIEI

- ✓ Să ne familiarizăm cu conținutul și structura cărții.
- ✓ Să ajungem să definim, în raport cu chipul lui Dumnezeu din om, dorința acestuia de a avea un nume și modalitățile prin care se poate împlini această dorință.

ATENȚIE – lecție introductivă! Ce înseamnă asta? Păi, o lecție mai stufoasă, cu mai mult text de citi și întrebări mai generale care se referă la întreaga carte. La începutul lecției vei găsi câteva întrebări care te vor provoca să ieși un prim contact cu cartea Genesa. Apoi, vei găsi câteva paragrafe care te vor ajuta să înțelegi mai multe despre structură, personaje, scop... adică despre rostul cărții Genesa. Dar înainte să le citești, citește Genesa și caută să răspunzi singur la întrebări. Nu uita de provocarea de la final – discută cu cei din grupul tău despre ce înseamnă să ai “un nume”!

Întrebări:

1. Cum s-ar putea împărți cartea *Genesei*?
2. Despre ce este vorba în fiecare dintre părțile ei mari?
3. Prin ce anume se poate demonstra faptul că planul teologic a fost mai important pentru autor decât cel istoric sau biografic?
4. În baza căror argumente putem afirma că personajele mari ale *Genesei* au fost create și alese în vederea împlinirii planurilor lui Dumnezeu?
5. Am intitulat cartea Genesa: *Istoria facerii unui nume*. Cum ai defini și de ce ai lega dorința omului de a-și face un nume?
6. Citește Gen. 11:1-4 și 12:1-3. Care sunt cele două modalități de a ajunge să ai un nume?
7. Am intitulat astfel secțiunile principale ale cărții în felul următor:
  - Genesa 1:1 – 11:9 – **Cu NUMELE sfărâmat în pumni...**
  - Genesa 11:10 – 25:18 – **Avrame, lasă-Mă să-ți fac Eu un NUME!**
  - Genesa 25:19-36:43 – Iacov: **Doamne, fă-mi un NUME, dar când vreau eu și cum vreau eu!**
  - Genesa 37:1-50:26 – Iosif: **Dumnezeu mi-a făcut un NUME, făcându-mă ca un tată al lui Faraon**

Cum ai putea comenta titlurile secțiunilor în lumina conținutului lor?

Să facem cunoștință cu cartea...

Ca orice narațiune, *Genesa* este construită în jurul a trei elemente de bază: personaje, acțiune și context. Atunci când este vorba de cartea *Genesei*, probabil că personajele ei constituie cea mai obișnuită perspectivă din care ar putea fi privită cartea. Cine nu a auzit de Adam și Eva, de Cain și Abel, de Enoh și Noe, de Avraam, Isaac, Iacov și Iosif? Toți aceștia, pe o cale sau alta, de-a lungul istoriei, s-au săpat în conștiința oamenilor de pretutindeni, chiar și în conștiința acelor care nu au citit niciodată cartea *Genesei* de la un capăt la celălalt.

Iar din pricina importanței acestor personaje, am fi tentați să structurăm cartea în jurul lor, dând întregii cărți o notă profund *antropocentrică*, ca să folosim un cuvânt mai pretențios.¹ Însă, la o privire mai atentă, suntem obligați să facem, în primul rând, o distincție între prima parte a cărții — cap. 1-11 — și a doua parte a ei — cap. 12-50. În mod evident, în prima parte, personajele sunt umbrite, parcă, de complexul de evenimente stârnite în jurul lor. Adam și Eva se nasc în leagănul evenimentelor Creației și amândoi par să se piardă în măreția absolut unică a acestor evenimente. Iar abisurile Căderii și ale implicațiilor ei îi înghit, parcă, pe Abel și pe Cain, împreună cu descendenții acestora. Cât despre Noe, deși între toți cei din vremea lui nu s-a găsit nimeni ca el — ceea ce face din Noe figura cea mai proeminentă a vremii respective — totuși, prin implicațiile ei, dimensiunea catastrofei Potopului rămâne elementul care captează atenția cititorilor. Iar toate aceste evenimente sunt în căușul palmei unui Dumnezeu absolut suveran, care creează întregul Univers din inițiativa Sa și spre slava Sa, dar care Se vede obligat să-l judece și să-l pedepsească pe omul răzvrătit. Această observație redă textului nota *teocentrică* pe care i-a înscris-o în structură autorul însuși.

Însă nu tot așa ne apare a doua parte a cărții. Aici, evenimentele par să se subordoneze personajelor, ținându-se în jurul lor, pentru ca acestea să devină pilonii principali ai porțiunilor respective de text. În pofida mulțimii evenimentelor și a frecvențelor schimbări de context, în capitolele 11:10-25:11, de exemplu, Avraam rămâne totuși centrul a tot ceea ce se întâmplă. Isaac, într-adevăr, este un personaj ceva mai șters (21:1-35:29), dar despre Iacov (25:19-36:43) și Iosif (37:1-50:26) se poate spune același lucru ca despre Avraam.

Astfel, prima parte a cărții — 1:1-11:9 — se poate ușor aduna în jurul evenimentelor Creației și ale Căderii, împreună cu implicațiile acestora, iar a doua parte — 11:10-50:26 — în jurul a trei personaje majore — Avraam, Iacov și Iosif — între care este „strecurat” și un al patrulea: Isaac. Ca întindere, porțiunea de text care se ocupă de viața lui Isaac nu se compară cu întinderea de text care îi privește pe fiecare dintre ceilalți trei. Dar, chiar dacă viața lui Isaac este tratată mult mai sumar decât cea a lui Avraam, respectiv, cea a lui Iacov și a lui Iosif, Isaac rămâne totuși important tocmai datorită faptului că, deși, în comparație cu ceilalți, pare a fi un personaj foarte șters, aproape neglijabil, Dumnezeu a găsit totuși cu cale să Se numească Dumnezeul lui Avraam, Isaac și Iacov, legându-și astfel Numele și de Isaac .

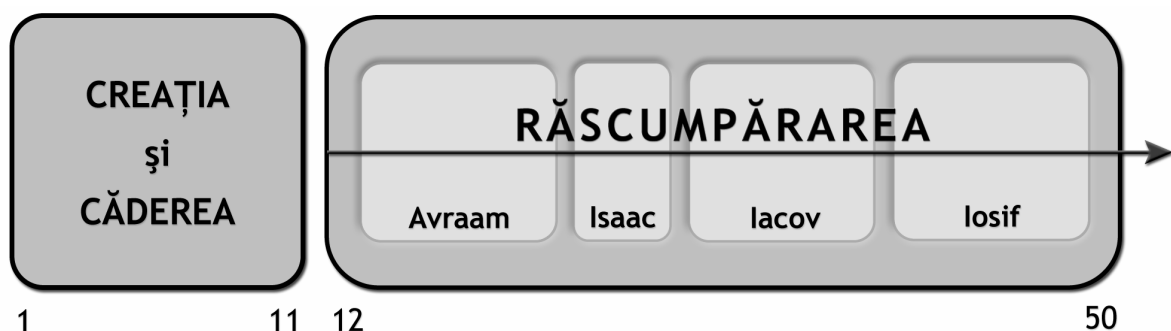
¹ Antropocentric: în limba greacă, *antropos* înseamnă om. Antropocentric înseamnă deci a-l avea în centru pe om, a te focaliza asupra lui, a lăsa ca omul și sistemele lui de valori să fie autoritatea ultimă.

Întâietatea lui Dumnezeu în a doua parte a *Genesei*

În pofida proeminenței personajelor din a doua parte a cărții, nota profund teocentrică a scrierii devine evidentă în momentul în care identificăm și în această parte a cărții complexul de evenimente grupate tematic, care poate fi așezat alături de Creație și de Cădere. El se constituie într-un filon roșu care străbate nu numai a doua parte a *Genesei* — 11:10-50:26 — ci se continuă apoi în tot restul Scripturii. Este vorba de complexul de evenimente pe care l-am putea aduna sub tema *Răscumpărării*. Răscumpărarea este procesul pe care, ca potențial, Dumnezeu îl declanșează imediat după Cădere, prin promisiunea pe care o face în auzul primilor oameni: „Vrăjmășie voi pune între tine [Șarpe] și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul” (Gen. 3:15). Însă materializarea acestei promisiuni începe abia în momentul chemării lui Avraam. Chemarea acestuia devine astfel capul de serie al unui lung șir de evenimente prin care Dumnezeu Se leagă să aducă binecuvântarea Sa peste toate familiile pământului.

Atunci când privim relația dintre Creație, Cădere și Răscumpărare, precum și proporțiile pe care le capătă fiecare dintre ele pe paginile Scripturii, pare evident faptul că relatarea evenimentelor Creației și ale Căderii se subordonează istoriei Răscumpărării, fiind un fel de prefață a ei. Desigur, ne întrebăm de ce și-a alcătuit autorul materialul în felul acesta?

Un alt argument pentru prioritatea planului teologic este faptul că viața niciunui dintre personajele cărții nu este tratată sistematic de la un capăt la celălalt — de la naștere la moarte — pentru ca apoi autorul să treacă la personajul următor. Personajele ies pur și simplu de pe scenă, făcând loc unui nou personaj, pentru ca, într-un târziu, autorul să revină la personajul precedent, ca să-i menționeze moartea. O astfel de tratare a elementelor biografice subliniază și în a doua parte a cărții — 11:10-50:26 — nota profund teocentrică, mutându-ne atenția de pe dimensiunea biografică pe cea teologică (vezi schema de mai jos).

În cartea Genesa, dimensiunea istorică este subordonată celei teologice

Iar acest fir roșu al răscumpărării așează cartea *Genesa* într-un punct cheie al istoriei biblice și a istoriei mântuirii. Sămânța femeii este chiar Domnul Isus Hristos și de acea Viața, Moartea, Învierea și Înălțarea Domnului Isus Hristos devin lentila hermeneutică focalizatoare prin care trebuie să înțelegem, în ultimă instanță, și cartea *Genesa*.

Odată ce am realizat această focalizare pe personajele cărții și, mai ales, pe Personajul anunțat încă pe primele pagini ale ei, vom realiza că întrebarea esențială este: „CINE a făcut cerurile și pământul?”, nu: „Cum s-au făcut ele?”

Provocare: *Istoria facerii unui nume* (Gen. 1:26-28)

Am fost creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Și am fost creați ca să stăpânim pământul. Adică să avem un nume... Să fim cineva! Dar imediat după Creație a urmat Căderea, și asta ne arată că sunt două moduri în care ne putem împlini această nevoie de semnificație: 1) Modul Creatorului și 2) Modul nostru.

În primele capitole din Genesa, este subliniat faptul că “Dumnezeu a făcut” sau „Să facem om ...”. Așadar, Dumnezeu este Cel care ne-a creat și de aceea relația cu El ne conferă semnificație, adică identitate și valoare. Însă Căderea a rupt relația omului cu Dumnezeu și omului nu i-a rămas altă opțiune decât să încerce să-și facă un nume prin propriile lui eforturi.... Și totuși, omul are altă opțiune. Mandatul cultural – „Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul, și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ” (Gen. 1:28) – ia oferit omului alternativa.

În Scriptură se împletesc istoriile a două categorii de oameni. Unii se trudesesc pe toate căile posibile ca să-și facă un nume. Iar pentru că o fac ei înșiși, despărțiți de Dumnezeu, sunt nevoiți să-și lege numele de cărămizile și smoala realizărilor lor culturale. Alții s-au lăsat rechemăți de Dumnezeu în relație cu El și învață să-l lase pe Dumnezeu să le facă un nume, dar de data aceasta, legat de Dumnezeul Cel viu.

Adam și Eva, Abel și Cain, Noe și cei din generația lui apostată, Nimrod dimpreună cu cei de sub turnul Babel și Avraam... Unii țin de o categorie, alții de alta. Tu în compania cărora simți că-ți trăiești viața?

Atunci când istoria și-a depășit cursul, vom redescoperi că tot conceptul numelui desparte pe uni de alții cum desparte păstorul oile de capre. Unii vor avea pe frunte și pe mâna dreaptă 666, numărul numelui fiarei, semnul apartenenței la împărăția Celui Rău, în timp ce alții vor avea pe frunte Numele lui Dumnezeu și a Hristosului Său. Primii au încercat să-și facă un nume, iar cei din urmă, au așteptat ca Dumnezeu să le facă numele.